

There are no translations available.

Жуковський М.П.

Голова Нікопольської міської організації

Всеукраїнської спілки краєзнавців,

заступник директора Нікопольського

державного краєзнавчого музею

з наукової роботи

м. Нікополь, Україна

[Біографія](#)

Матеріал надано в авторській редакції

а

Дослідник скіфської давнини

(пам'яті Б.М. Мозолевського - археолога і поета,

випускника історико-філософського факультету Київського Університету

ім. Т. Шевченка в 1964 р.)

а

Борис Миколайович Мозолевський народився 4 лютого 1936 р. у с. Миколаївці Веселинівського району Миколаївської області. У воєнний час він залишився сиротою. П'ятнадцятирічним юнаком Борис Мозолевський вступає до спецшколи ВПС, згодом вчиться у військово-авіаційному училищі. Внаслідок скорочення Збройних Сил, юнак приїздить після демобілізації в 1956 р. у Київ, де працює робітником. Одночасно вчиться заочно в Київському державному університеті.

Його знайомство і спільна праця з видатними вченими О.І. Тереножкіним та В.А. Іллінською у Скіфській Нікопольській експедиції в 1964-1965 рр. були важливим кроком у формуванні Б. Мозолевського як дослідника пам'яток давнини.

З 1968 р. він починає працювати позаштатним співробітником Інституту археології АН УРСР, бере участь у польових дослідженнях у Запорізькій області курганної групи Гайманова Могила.

З 1969 р. Б. Мозолевський очолює Орджонікідзевську експедицію ІА АН УРСР, яка продовжила дослідження курганів в районі рік Солона, Базавлук, Чортотлик, що є правими притоками Дніпра. Необхідність проведення тут польових досліджень диктувалась широкомасштабними кар'єрними способами видобутку марганця.

З цього часу і до свого останнього археологічного сезону у 1992 р. Б. Мозолевський

дослідив близько 150 курганів різних епох, у тому числі до 100 скіфських. Успішні розкопки царських курганів Товста Могила, Жовтокам'янки, Бабиної, Водяної, Соболевої Могили, десятків поховань воїнів і рядових скіфів є його великим внеском у розвиток вітчизняної науки і це значно розширило уявлення про історію скіфського суспільства.

*а Мозолевський Б.М. Нікопольський район. Вересень, 1990 р.
На фото (зліва направо): Грибовський В.Г. (директор музею колгоспу "Аврора"
Нікопольського р-ну),
Мозолевський Б.М. (відомий український вчений, археолог),
Розуваєва Н.А. (співробітник НКМ (1988-1994 рр.)),
Шведков К.І. (директор Нікопольського краєзнавчого музею (1987-1999 рр.))*

а Особливе місце займає серед них комплекс знахідок Товстої Могили, де чистим сонцем сяє пектораль, яка прославилася на весь світ степами України. Для Мозолевського вони стали основою фундаментальної монографії і дисертації кандидата історичних наук.

Багаторічний досвід польових досліджень дозволив Б. Мозолевському визначити характерні ознаки для візуального розпізнання скіфських курганів без розкопок. Це дозволило йому під час розвідок в 1984-1985 рр. і в 1989 р. на території Миколаївської, Кіровоградської, Дніпропетровської, Запорізької, Херсонської областей оглянути понад 60 пам'яток висотою від 8 м і вище, і виявити серед них 23 скіфських. При цьому було встановлено, що крім давньовідомого зосередження курганів скіфської аристократії навколо Кам'янсько-Нікопольської переправи існує ще два компактних могильника такого типу - один з них на р. Висунь в Миколаївській обл., другий - в Передгірському Криму на північ від м. Білогорськ. Наукове узагальнення матеріалів розвідок і розкопок царських скіфських курганів було важливим кроком у розробці проблем етногеографії і суспільно-політичного ладу Скіфії.

Значна частина матеріалів польових досліджень і теоретичних розробок Б. Мозолевського опублікована в наукових виданнях "Скифские древности" (1973 р.), "Товста Могила" (1979 р.), "Скифия и Кавказ" (1980 р.), "Древности Степной Скифии" (1982 р.), "Скифы Северного Причерноморья" (1987 р.), "Мелитопольский курган" (1988 р.), численних публікаціях, знайшли гідне місце в офіційному трьохтомному виданні "Археология Украинской ССР".

Б. Мозолевський відомий також як автор поетичних збірок та історико-літературного есе "Скіфський степ" (1983 р.), де поєднався його талант вченого і поета.

Тяжка хвороба і передчасна смерть Б. Мозолевського 13 вересня 1993 р. залишиться непоправною втратою для науки і для тих, хто його знав і разом працював. а **Переведення в електронний вигляд:**

Волкова К.Ф.

На нашому сайті Ви можете дізнатися більше про Мозолевського Бориса Миколайовича :

- [Мозолевський Борис Миколайович \(1936-1993 рр.\)](#)
- [4 лютого - День народження Бориса Мозолевського](#)

На нашому сайті Ви можете дізнатися більше про скіфів:

- [Давня історія](#)

а а [У разі використання матеріалів цього сайту активне посилання на сайт обов'язкове](#)